

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT-LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ.

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . 6 frt — kr.

Félévre . . 3 » — »

Negyedévre . 1 » 50 »

Egy hónapra — » 60 »

Helyben hához hordva:

Egész évre . 8 frt — kr.

Félévre . . 4 » — »

Negyedévre . 2 frt — kr.

Egy hónapra — » 80 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 10 frt — kr.

Félévre . . 5 » — »

Negyedévre . 2 » 50 »

Egy hónapra 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr

A hitbizományok feloldása.

Mi sem jellemzi jobban az egyházpolitikai küzdelmek által felidézett izgatottság nagyságát és tartós voltát, mint a legutóbb lezajlott parlamenti campagne képe.

A kormánypárt úgy szólván teljesen kimerült a »nagy alkotások«-ban, miért is Bánffy, az ügyes kortes-miniszterelnök jónak látta a Tisza- és Wekerle-csoport kijátszásával, ezen két klikk távolléte alkalmával nagy szerényen kijelenteni, hogy a mai kormány teljesítette missióját, s így, ha a párt óhajtja, kész visszavonulni, hogy egy más kormánynak adjon helyet, hogy ily módon igazi főispáni raffineriával bizalmat szavaztatva magának, ne vesztse el a bécsi körök bizalmát.

A negyvennyolcás párt, ki tudná megmondani, hány részre szakadva, teljesen izoláltan áll.

A nemzeti párt és a kilépettek pártja küzd nemes hévvel, igazi hazafias lelkesedéssel, de a kormány a legerősebb támadásokra sem tartja szükségesnek érdemlegesen válaszolni.

Különben igaza van, beszéljen az ellenzék bármit, szolgáltassa a törvénytelen eljárásoknak száz és száz kézzel fogható bizonyítékát, mit árt az a kormánypártnak, hisz ezen érdekszövetség mindent megszavaz.

A kormánypárt csak akkor reagált, midőn az ellenzéki szónokok személyi vonatkozású ügyekről kezdettek beszélni, de legtöbbször ekkor sem a képviselőházban adtak elfogadható magyarázatot, hanem a vivóteremben, karddal vagy pisztolyal.

De mégis van egy tagja a magyar kormánynak, kinek két alkalommal sikerült érdeklődést kelteni kijelentéseivel.

Ki ezen eredményt kivivta, az Erdély igazságügyminiszter.

Első alkalommal mi is jóleső örömmel olvastuk azon, az egész országban óriási szenzációt keltő kijelentését, mely-

lyel fényesen beigazolta, noha akaratlanul, hogy udvariasan szólva a miniszterelnök ur olyat méltóztatott állítani, a mi tán még sem felel meg a szinarany igazságnak, mely kijelentésével bebizonyította, hogy Bánffy még a bársonyszékben sem tett le főispáni virtusairól.

A mily örömmel vettük tudomásul mindennek dokumentálását, a miről különben már a miniszter szenzációs leleplezése előtt is meg voltunk győződve, ép oly kevéssé tudunk örvendeni Erdély igazságügyminiszter nov. 30-án tett nyilatkozatának, mely szerint ő a hitbizományokat nem tartja megegyeztethetőnek a modern jogállam intézményeivel, miért is kilátásba helyezi a hitbizományok ügyének rendezését.

Hogy az igazságügyminiszter így vélekedik, azt mi elhiszük, de nem tartjuk szerencsésnek azon irányt, mely, mint a tapasztalat mutatja, nálunk jelenleg mind jobban meghonosodik, nem tartjuk helyesnek, hogy azok, kik a kormánynon vannak, mindent készek feláldozni a theóriának.

Eddig egyedül a hitbizományok voltak védőbástyái a magyar főnemességnek; ha nincsenek hitbizományok, úgy igen sok főnemes az egykor oly jómódu gentry sorsára jutott volna, s mégis, dacára ezen áldásos befolyásnak, a kormány egyik tagja hajlandónak mutatkozik ezen intézmény rendezésére, jobban mondva megsemmisítésére.

Mi azonban, kiket a kormány intézkedéseinek hosszú láncolatával megtanított arra, hogy csak kételkedve adjunk hitelt a liberális kijelentéseknek nem hallgathatjuk el azon gyanunkat, hogy a kormány meggyőződése e kérdésnél egyébben és nem a theória iránt való lelkesedésben leli magyarázatát.

Jól tudja a kormány, hogy a jó szolgálatokért jutalom jár, különösen akkor, midőn a szolgálattevőre még a jövőben is szüksége lehet.

Már pedig tagadhatatlan tény, hogy

az egyházpolitikai harcok alatt a kormány leghivebb támogatói a zsidók voltak; mert míg a protestánsok közül sokan kifejezést mertek adni abbéli nézetöknek, hogy az egyházpolitikai törvények keresztül hajszolását nem tartják üdvösnek, addig a zsidóság uniszónó, a zsidó zsunalisztika egy szívvel, egy lélekkel árkonbokon keresztül támogatta a kormányt.

Igy tehát nem csoda, hogy a kormány mit sem tartott sürgősebb teendőjének, mint kilátásba helyezni leghivebb szatelleseinek megjutalmazását.

Hogy pedig mi lenne a zsidóságra nézve a legnagyobb jutalom, azt kitalálni még Bánffynak sem kerülhetett nagy fejtörésébe s mert hisz a szemita lapok már éveken keresztül sürgetik a hitbizományok feloldását.

De legyenek bármennyire is nem szerények ezen kollegáink, annyira még sem vakmerők, hogy az igazi okot mondják, miért is a hitbizományok feloldását nem a zsidóság érdekéből, de hogy, hanem a szegény nép javára való tekintetből tartják szükségesnek, mint egyedüli eszközt a kivándorlások és az agrár-szocializmus meggátlására.

Csak hogy alig akad ember, ki ezt elhinné, sőt még azok is, kik a közéletben szükségesnek tartják fitogtatni filozemita voltukat, még ezek is meg vannak győződve arról, hogy a kormánynak a hitbizományok megszüntetését célzó törekvése nem egyéb, mint a liberálizmust támogató zsidóság jól kiérdemelt koncza.

Hisz a földbirtokok nagy része már eddig is a zsidók kezében van, csakis a hitbizományok voltak biztosítva, ha most bekövetkezik a hitbizományok feloldása, úgy el lehetünk reá készülve, hogy egykét évtized múlva az ország legnagyobb része azok kezében fog összpontosulni, kik e földért vért alig ontották, és hogy ez által egy csöppet nem fog javulni a köznép helyzete, de rosszabbodni, mert még a legnagyobb filozemita sem állíthatja meggyőződésből, hogy a zsidó

enyhábban bánik munkásaival, jobb bért fizet, mint a mai hitbizományok.

Az pedig, hogy a hitbizományok feloldása után a szegény nép kezébe kerüljön, de különösen, hogy a szegény nép kezében megmaradjon a kis részekre felosztott és így eladott birtok, majdnem valóságos kiméra, mert mint a tapasztalás bizonyítja, egyetlen egy lelketlen korcsmáros elégséges ahhoz, hogy a falu szegényebb népét koldusbotra juttatva, újra nagybirtokot letesítsen.

De mit törődik evvel Bánffy, mit törődnek evvel az ő hivei, nekik meg kell jutalmazniuk mindazokat, kik a krízis alkalmával segítségére voltak a szabadelvű pártoknak.

Félő, bármint toasztirozzék is a kultuszminiszter, hogy a kormány nemcsak a zsidóságot óhajtja megjutalmazni s ennek további támogatását maga számára biztosítani a hitbizományok feloldásával, de a mennyire a kormányon mulik, a protestánsokat is az 1848. XX. törvény-cikknek a protestánsok szája ize szerint való keresztülvitelével.

Mert hát operarius est dignus mercede sua. A. S.

Az országgyűlés feloszlata.

Tehát mégis igaz a közmondás: »senki sorsát ki nem kerülheti«. Így van most Bánffy is az ő szabadelvű pártjával és az ország kormányzásával.

Az egyházpolitikai törvényekkel felkavarta az ország nyugalmát; kiélesítette az ellentéteket; aláasta az országház tekintélyét és lehetetlenné tette abban a higgadt, komoly és méltóságteljes tanácskozást, mely mindeme körülmények őt arra indították, hogy a tulajdon pártját is fel-frissítse és hogy a második ezredévbe új erővel fogjon a kormányzás nagy munkájához.

A „TISZANTUL“ TARCZAJA.

Egy magyar generális, mint szerelmes író.

A régi időkben nem egyszer találunk egy-egy vitéz katonát, ki a mily ügyesen tudta szabályját forgatni, ép oly gyakorlattal és lelkesedéssel forgatta a tollat is.

Most sem hiányoznak a tollforgató katonák; most is vannak közöttük kiváló jeles írók, csak hogy ezek ma már kizárólag a realizmusnak hódolván, hiányzik bennök azon idealizmus, a mi a régieknek egész irányukon mintegy ismertetőjelként vonult végig.

Ezek ma már mind kihaltak, mert a kiszorított idealizmus helyett mindenütt a realizmus foglalt tért.

Egy ily régi katona íróról, a magyar irodalom egyik letkes uttörőjéről akarok néhány sorban megemlékezni azon alkalomból, hogy az a csaták véres mezején töltött érdekes életét most ötven esztendeje Eszéken mint várparancsnok befejezte.

Igen termékeny író volt s ennek dacára kevesen ismerték nevét, mert irodalmi működésében soha sem vezérelte feltűnési vágy.

Nem diszlett könyvei homlokán a neve, melynek pedig használata, mint a magyar tudományos akadémia tagjéé, mint tábornok, báró és a Mária Terézia-rend lovagjéé, bizonyára kitűnő reklam lett volna napvilágot látott munkái részére.

A mily dicsszomjas volt a süvítő és ha-

E czélből eltökélte magát az országgyűlés feloszlata. Az új választásoknak nyugodtan néz elé, mert az előkészületeket már eleve mind meg tette és mert az erőszakoskodások és az ebből folyó jogtiprások az ő lelkiismeretét nem alterálják.

Nem így gondolkozhatik azonban az ellenzék, melynek egyéb fegyvere nincsen, mint igazságának érzete. Azt pedig nagyon jól tudjuk, hogy ez a mily szép és nemes fegyver, ép oly gyenge a durva erőszak és hatalommal szemben.

Ezért tehát a tömörülésre oly nagy szükség mint most még soha nem volt.

Ha a kormány a törvénytelen ségek fegyveréhez folyamodik, mutassuk meg mi a törvények tiszteletében fölöttük rejlő fölényünket és használjunk fel minden törvényes eszközt jogaink érvényesítésére.

De emellett résen kell lenünk, s a mutatózó jogtiprások ellen minden egyes esetében a törvényekre hivatkozással fel kell emelni tiltakozó szavunkat, mert sikert csak így remélhetünk.

A kiegyezés Ausztriával.

Elvégre véglegesen el van határozva a két kormány közt, hogy az új kiegyezés iránt való tárgyalások közvetlenül új év után in optima forma felvétessenek. E czélből Bánffy miniszterelnök és Lukács pénzügyminiszter január 3-án Bécsbe érkeznek, míg a kiegyezési tárgyalásoknál érdekelt másik két szakminiszter, a kereskedelmi- és földmívelési, csak a tárgyalás későbbi stádiumában fognak abban részt venni.

N A P T Á R.

— Deczember 28. —

Szombat. Póm. kath. Apró szentek. Prot. Apró szentek. Gör. kel. Teofánia. Izr. 11.

Nap két 7 óra 30 p., nyug 4 óra 2 p. Hold kelte 0 óra 53 p., nyug. 4 óra 9 perc.

Decz. 28. Sebes-Körös társulat rendkívüli közgyűlése d. e. 10 órakor.

„ 29. Iparhatósági megbízottak gyűlése d. u. 3-kor.

„ 29. A biharmegyei és nagyváradi nőegylet sorsjegyhuzása.

„ 30. A vármegye tisztújító közgyűlése.

Jan. 11. Gyermek-barát bál a Fekete Sasban.

„ 12. Nagyváradi ipartestület zártkörű táncestélye.

lált osztogató golyózápor közepett a csaták mezején, ép oly szerény íróasztalnál és ép oly istenfélő mély vallásosságában.

Báró Lakos János cs. kir. tábornok volt az a magyar író, kiben az emberi természet ily egymással ellentétben álló ösztönei, amint ezt neki lelke sugallata parancsolta, egyik ellentétet, a másiknak alája tudta rendelni.

Innen ered azután az is, hogy habár a harcmezőn a hír, név, dicsőség és babér után törekedve többi bajtársai felett kinagaslani igyekezett, irodalmi működésében inkognitóját szerénysége nem engedte elárulni.

Pedig az ő Olaszországban átélt élményeinek leírása maradandó helyet biztosít számára a magyar irodalomban s az a közvetlenség, a melylyel a »Vándor szünórái« I. részében Székfalvy Lajos alakjának a kidomborítása által Lakos saját érzeményvilágát élénk dőlítja, számot tesz ma is midőn izlésünk a regényolvasásban azóta egy Jósika, Kemény Zsigmond és Jókai művei által annyira finomult.

De térjünk át a Székfalvy szerelmének történetére.

1804-ben Turin tájékán táborozott Körösy generális osztálya, a mikor a még 28 éves deli kapitány tíz év óta állott Mars szolgálatában.

Turinban abban az időben három színház is volt, melyek közül míg az olasz opera, a mi hallatlan, üresen maradt, az Angenninek nevezett színház minden este zsufolásig megtelt.

A gyönyörű Marietta Biondini, egy Giuliano Salmaci nevű magán hivatalnok özvegye

Az elmúlt ünnepek.

Szép volt az ünnep és hangulatát nem zavarta meg semmiféle különös esemény. De a folytonos esőzések miatt nagyon kihaltak lát-szott a város; mindenki igyekezett a nagy loespocs elől behuzódni a lakásokba.

Ilyen kettős ünnep után sok érdekes statisztikát lehetne összeállítani. Mennyi fekete kávé fogyott el, hány üveg sör, a cukrárszok mennyi diós- meg mákos-patkót adtak el, milyen összegre rugnak azok az ajándékok, melyeket szétosztottak és ezek árán hány szerencsétlen ember sorsán lehetett volna könnyíteni, mennyi szegény fiut lehetett volna felruházni stb. Sajnos, mindezekre vonatkozólag nem állnak hiteles adatok rendelkezésünkre és így csak a posta statisztikát említhetjük fel. Az ember szinte elkábul, ha olvassa azokat a számokat, amelyek a karácsonyi ünnepek alkalmával feladott és kézbesített csomagokról adnak jelentést. Ez az egyetlen ünnepi statisztika és ennek legjobban a levélhordók örülnek, akik most néhány napig erőt gyűjtenek a másik ünnepre, az újévre, mely nem sokkal kevesebb munkát fog nekik adni.

A templomot az ünnepi istenitisztelet alatt megtöltötte a hívők serege. A székesegyházban ünnep első napján előkelő nagyközönség volt jelen. Az ünnepélyes szent misét nagy segédlettel pontifikálták. Az egyházi beszédet R a d n a y Farkas kanonok mondotta. A kik az ő beszédét figyelemmel hallgatták, csak azt sajnálhatták, hogy b. e. Forgách püspök ezt a különben fejedelmi fekvésű, de a város cenztrumától oly messze eső helyet választotta ki a nagytemplom és rezidencia számára, mert az ilyen szónoklat megérdemelné, hogy félváros, ahányan csak tágas belsejébe férnek, hallgassák azt. A gyönyörű magyarságu beszéd a betlehemi jászólból indult ki, amely kitűnő jelképe a szegénységnek; aki abban született, magára vette a szegénységet s ezzel megszentelte, fölmagasztalta, megenyhítette azt. A pogány ókorral szemben, mely a maga rideg könyörtelenségében nem csak föl nem segíté a nyomorodottakat, de bűnnek tartotta és hirdette az ir-

hódította meg a nagy közönséget művészetével s midőn egy alkalommal bizonyos Pizonati marchesa felszólítására a mi kapitányunk is megnézte Mariettát Kotzbuenak »Menschenhass und Reue« című darabjában annyira elérzékenyült, hogy könyei perogtek szép férfias arczán. S ettől az órától kezdve Székfalvy újra született; nem volt csak egy vágya, a szép művésznőhöz közel lenni; egy szenvedélye, a melynek központja az angenni színpad világot ábrázoló deszkái.

Gyönyörű, midőn saját egyéni jellemére vonatkozólag írja: »Szíve, szelleme, nemzete fejlődő miveltésén forrón csüngött; bár ön-nön nevelését inkább idegen, mint honi kulfőnek köszönte. Serdültekor hazájában csak hajnallott még a magyar litteratura ege, — ő pedig ifjuságától fogva igen ritkán fordult meg honjában.«

Imádottjával végre Pizonati marchesa szalonjában találkozik, szerelme újabb tápot nyer s míg szívének összes érzelmeivel andalogva csügg ideálján: beteg lelkén áttör Metastasio egy csinos dala, a melyet Marietta a marchesa kérelmére elénekelt s a szép hölgy, mint valamely fényes bolygó, hidegen, minden jelentékenyebb közeledés nélkül vonul el szemei előtt.

A két szerelmes keble csak sokára jut ama pontig, a melyben a Marietta lelkülete s egyéni jelleme a Székfalvy talizmánjává válik és míg egyrészt az események kapcsolata. másrészt az a főség, a melylyel a regényhős a primadonna lovagjává szegődik s embernek és nem középkori lovagnak az életből vett, való-

galmasságot, Jézus páratlan szeretetével örökre egybefűzte a sors, vagyon, állapotok eltörülhetetlen különbségei által szerteszakított emberiséget, midőn kimondotta ott a nyolcz boldogság hegyén, hogy a gazdag csak úgy üdvözülhet, ha a szegény imádsága száll érte az ég Urához, hogy a szegény csak úgy kedves előtte, ha az ő példájára viselve a szegénység ezer baját, olyan kincseket gyűjt, amelyeket földi hatalom tőle el nem vehet. A kik jelen voltak, kétségkívül mélyen megilletődve hagyták el a szent helyet, s bő kárpótlást nyertek e tekintetben is azért, hogy ilyen sáros, vizes időben is kifáradtak a székesegyházba. — A többi templomokban is nagy fényvel ment végbe az istentisztelet.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Fauker Dániel papirkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca,
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Frankl Mari tőzsde és iriápelárusító Kereskedelmi esarnok palota Nagypiacz.
M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadhatók.

* **Vulkán püspök emléke.** Szerdán, Karácsony első napján a belényesi gimnáziumban kegyeletes szép ünnepély folyt le, a gimnázium alapítójának: Vulkán József volt nagyváradi gör. kath. püspök halálának évfordulója alkalmából. A város előkelőségének jelenlétében a növendékek énekeket, szavakat adtak elő.

* **A dorogi vikariatus.** Hajdudorogról jelentik, hogy a Danilovics János halálával megüresedett g. kath. püspöki helynöki székre a következők aspirálnak: Fehér Manó, ungvári kanonok Hrabár János, ugocsai főesperes, nagykomjáti plébános, Fekete István szabolcsi főesperes, nyiregyházi plébános, Somlyai Mihály címzetes kanonok, birii plébános, Antalóczi Imre polyákii plébános és Miklóssy István s. a. ujhelyi plébános.

* **A »játékony báró« újabb adománya.** Báró Königsvarter Herman, kire az általa fel-

segélyezett szegények ezrei esdenek áldást, ujjában ezer forintot küldött Dr. Márkus László jogtanácsosának, hogy azt a kis és nagyszántói szegények közöttuj év napján kiosssa. Ezenkívül, az uradalmában levő összes cselédséget értékes ajándékkal jutalmazta. A nemes tett nem szorul elismerésre.

* **Személyi hírek.** Dr. Gedeon Albert fővárosi táblabíró ma Nagyváradon időzött. — Pálffy Antal, a jótékonyágairól ismeretes szegedi polgár, az ünnepeket Nagyváradon töltötte.

* **Egy grófi család jótékonyága.** Idősb Almásy Kálmán gróf és neje szül. Wencheim Stefanie Ollára grófné hagyományos jótékonyáguknak Sarkadon ujjab tanujelét adták a napokban. A midőn is karácsony estéjén elsőben is a sarkadi kisdudóvó 120 növendéke számára fényes karácsonyfa ünnepélyt rendeztetek aztán pedig sarkadi uradalmukban szolgáló összes cselédség 255 gyereket 1—1 öltözet ruhával és a róm. kath. népiskola 49 növendékét értékes iskola-szerekkel ajándékozták meg. A magas főúri kegy egyébként is inpozáns módon nyilatkozott meg. Az ajándék tárgyak ugyanis a központi iroda helyiségeiben 2 fényesen felékesített karácsonyfa körül voltak az uradalmi főtisztne önzetlen fáradozásai folytán kiváló gond csoportosítva és ezenkívül Pap Károly kántor növendékeivel legújabb pástorjátékát meglepő szépen adatta elő. Mely után Kreznesics plébános emelkedet hangulatu beszédben mondott köszönetet a szülék és gyermekek nevében a nemeslelkű grófi családnak. A jelenvolt közönség a nemes tett fényes megnyilatkozása által hálaérzettel áthatva azon óhajjal távozott: vajha a lefolyt ünnepély arra hivatott körökben is utánzó például szolgálja.

* **Elbocsájtott káptalani tisztviselők.** Egyik helybeli lap karácsonyi száma ezzel a címmel ujdonságot hoz, melyben azzal vádolja a lat. szertartású káptalant, hogy a volt uradalmi igazgató előterjesztésére kinevezett tiszteket, büntetésből, igazságtalanul elbocsájtotta szolgálatából, s hozzá teszi, hogy ezt az igazságtalanságot 14 család ünnepli. Ez a hír téves információ alapszik, mert a káptalani uradalmi igazgatóság a tulnépes központi irodából nem 14, hanem 7 tisztet bocsájtott el és pedig az olyanokat, a kikre a beállott változás következtében ott szükség nincsen. A hét közül továbbá

nem 14, hanem csak négy családos. A mi pedig a nyugdíj kérdést illeti, mindenki méltányosnak fogja tartani azon eljárást, hogy 1 vagy 1 és fél éves tisztek nem kapnak teljes nyugdíjat, hanem negyed vagy félévi végkielégítést.

* **Csillaghullás.** Az ez évben a honvédségnél szolgált egyéves önkéntesek közül többeknek meghozta a krisztkindlit: az arany csillagot és az arany kardbojtot a szép Karácsony. Újévtől hadnagyokká lettek kinevezve ismerőseink közül Medzihradszky Jenő a nagyváradi 4., Klein József a nagyváradi 4., Kovács Kálmán a szatmár-németi 12., Rószner Ede a gyulai honvédgyalozredhez; Kátóna Béla a gyulai 2. honvédgyalozred állományából a nagyváradi 4., Turay György és Fleiszig Izidor a budapesti 1. h. gy. ezred állományából a nagyváradi 4. és Horváth Géza a gyulai 2. h. gy. ezred állományából a nagyváradi 4. h. gyalozredhez hadnagyokká. A közös hadseregbeli kinevezéseket a szombati Verordnungsblatt fogja közölni.

* **Zichy Jenő gróf,** aki e hó 19-én utazott el Budapestről, hogy másodizben felkeresse a Kaukázust, kénytelen több napot Odeszába tölteni, mivel a közlekedés Vladikafés és Tiflis felé a hólavínák és Batumtól Tiflis felé a vizáradások miatt teljesen szünetel. Zichy gr. ennek következtében kísérőjével Cselingerián tanárral a karácsonyi ünnepeket Odeszában töltötte, a hol várnia kell, míg a közlekedés ismét lehetővé válik, ami azonban egyhamar alig történik itt meg.

* **Eljegyzés.** Cseh Gusztáv miskolczi általi polgári és felső kereskedelmi iskolai tanár f. hó 25-én tartotta eljegyzését Czuczor Frigyes helybeli tekintélyes polgár kiváló szépségű és művelt leányával Olga-val.

* **Véres kardpárbaj utójátéka.** Pár hét előtt megemlékeztünk arról a véres párbajról, a mely a Ferencz-József laktanyában folyt le Gallovich Jenő hírlapíró és Grébe Jenő huszárhadnagy közt. A rendőrség a párbaj ügyben Gallovich Jenő ellen megindította az eljárást s az ügyet áttette vizsgálóbírószámhoz. Grébe hadnagy mint katonatiszt természetesen kívül esik mindén polgári bíraskodáson, de az ügy érdemére nézve szükségesnek látta a vizsgálóbírószám Grébe hadnagy kihallgatását, tegnap délelőtt volt Ember Géza vizsgálóbíró a helyőrségi csapatkórházban s kihallgatta Grébe

ban átértett szenvedését festi, mintául szolgálhatna a jelenkor regény íróinak is.

Lajos bár katoná, ki a halállal a csaták piacznán nem egyszer farkasszemet néz, most átálja, nem meri szerelmét egy gyöngye aszszonynak bevallani!

A történet fonala érdekesen fejlődik azon váratlan esemény következtében, mely szerint bizonyos alkalommal midőn Szekfalvy minden pénzét a kaszinó játék asztalán elkártyázza, hazamenet a Dora-Frossában egy papírsomagba göngyölgetve 50 velencei aranyat talált s alig néhány percze egy Guiliano Santini nevű elzüllött ember áll előtte, öngyilkos gondolatokat érlelve sötét agyában.

Valamikor egy dugszagdag ember tisztartója volt Santini és most nyomorult koldus, beteg leányával és ennek csecsemőjével. Fegyveres erővel kényszerítették az ellenséges hadak, hogy Santini őket ura pénztárához vezeesse s mert az életét szerette, nem volt lelki ereje a hatalomnak ellenszegülni s a 36 éven keresztül hűségesen szolgált tisztartót elkergette ura s utolsó két ezüst csatját az imént árusította el két velencei skudin, hogy a véginséget pillanatokra csillapítsa.

És a nemeskeblű emberbarát, Szekfalvy oda ajándékozza neki a most talált 50 aranyat, midőn saját magának annyi pénze sincs, hogy a reggelijét másnap a kávésnak kifizethesse.

Eredeti genre itt huszárjának. Jancsinak szerepe, aki boldog, hogy jó kapitánya egy pár ezüst huszart elfogad.

Az 50 velencei aranyat azonban az illető egyén, aki elvesztette, a városban kidoboltatta

s a nyilvános helyeken kihirdette, és az alatt míg Szekfalvy erről a kávéházban értesült: Santini, a kinek betevő falatja sem volt, ugyanabban a takaró papírosban, a melybe göngyölgetve volt, a városházán kézhez szolgáltatta. De elvitte a pénzt oda Szekfalvy maga is, a kinek időközben a bankárja kölesznözt 100 aranyat s mennyire elbámult, mikor az elvesztett pénzt természetben maga előtt leolvassa látta, a mire a kellő felvilágosítások után más felelete nem lehetett, minthogy az 50 aranyat Szekfalvy odaajándékozta az öreg koldusnak.

És nem akadt Turinban senki, aki akkor ez eseményt magasztalóag ne emlegette volna s minden nagyszerűsége mellett akadt egy lény, a ki e jótéteményt is felül tudta mulni.

S e lény a Szekfalvy kapitány ideálja, a bájos és felülmulhatlan Marietta volt!

A művésznő előtt a Szekfalvy adománya a szerencsétlen család részére csak pillanatnyi segélynek tünt fel, elhatározta tehát magát, hogy e család felboldogítására színe hozza egyik kiváló szerepét Iphigeniát, a mely Santininek, hallatlan! tizezer tallért jövedelmezett.

Meglepő, hogy ez est jövedelmét maga Santini is eljött egy darab aranyával növelni, fogalma sem lévén róla, hogy az est összes jövedelme az övé s mikor a pénztárnál a pénzt letette, nagy szerényen visszafordult. »Nem mulatsággá jöttem — ugymond — sorsombeli embernek azt keresni vétek volna; az isten segített rajtam, én is akarok másokon segíteni.«

De Marietta Santininek utját állotta s miután már be nem fért vele, a színjátékok pályába vezette s az utolsó felvonást megelőző

időközben adta neki tudtára egy városi tisztviselő kíséretében, hogy ez est jövedelme az övé, ki bálványává vált a nem várt s távolról sem sejtett való tudatában.

Marietta balját nyujtotta Santininek s a nagy közönség harsogó bravó kiállításai és tapsai közt jelent meg a jutalmazottal a kárpit előtt.

A regény csomóját bebonyolítja a Marietta ismeretsége bizonyos Hornig nevezetű ural, egy szászországi amateurrel, kit a híres Canova műkincsei edesgettek Turinba s már hatodik esztendeje nem tud Itália mosolygó egétől megválni és a ki Ifflandnak »All zu scharf macht schartig« című szindarabját a Biondini Marietta kedvéért fordította le olaszra, a melynek első színrehozatalán Szekfalvy ugyan jelen nem lehetett, de jelen volt bizonyos Turin városán átutazó ázsiai fejedelem, aki elbizakodottságában arra a vakmerő gondolatra vetemedett, hogy ezer darab aranyat ajánlott fel a gyönyörű hölgy egyetlen csókjáért.

Szekfalvy méltó haragját csillapítani nem volt képes; párbajra kényszerítette azért a pöffeszkedő nagy urat, s bár a golyó az ő balkarját is érte, a vakelszántságból reá karddal rohanó fejedelem markából kilötte a kardot s érette lehajolván, Szekfalvy azt a következő mondás kíséretében adta át: »ezt a jegyet, ugymond, tarsd meg, mint annak bizonyosságát, mily gyámoltalan és parányi, minden kicsinyeknél kisebb voltál te, ki mérhetetlen magasságban szédelegsz, és ha viszont egy becsületes asszony viszkettet, hűtsön meg a mai estve. — Elmehetsz.«

hadnagyot a párbaj előzményeiről és lefolyásáról. A súlyosan sérült hadnagy már tul van a veszélyen, de január végéig valószínűleg nem hagyhatja el a kórházat.

* **Tartalékos tisztek igazolása.** A honvédelmi miniszter a közöhadügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte, hogy a tartalékos tisztek által a novemberi főszemlén bemutatandó »Személyi tudósítvány«-on az illető tart. tisztnak polgári állása s vagyoni viszonyai, illetve évi jövedelme a jövőben hivatalosan igazoltassék; erre hivatalosan nyilvános szolgálatban levőket illetőleg a hivatali főnök, — magán vállalatoknál alkalmazottak s egyéb tartalékos tiszteket illetőleg, az illetékes törvényhatósági tisztviselő.

* **A vasut állomás kibővítése.** Az olaszii vasuti állomás pályaudvarának kibővítése iránt tárgyalás van folyamatban a püspökség és a keresk. minisztérium közt; ugyanis a püspökségi főtiszt hivatalnak a fő-utcza 18. számú házba lett áthelyezése folytán a Wöber-szálloda melletti épület üresen maradt s ezt a püspökség felajánlotta a pályaudvar kibővítésére. Hir szerint a Wöber-féle szállodát is megakarja venni a vasut igazgatóság, ugyanazon célból.

* **Árvizek a megyében.** A több napig tartó esőzésben ugy látszik nemcsak nekünk boldog városiaknak volt részünk, hanem nagy esőzések voltak a megye keleti és délkeleti részein levő hegyek között is. Tegnapra a Sebes-Körös megáradt s a medert a város területén egész szélességben betöltötte. A belényesi vasut mentén nagyobb a baj. Szombatságról írja levelezőnk, hogy az esőzés és hóolvadás miatt a Hollód patak vize kiáradt és Hollód, Szombatság, Rogoz és Farkaspaták községek határait mértföldekre elöntötte. Óriási terület áll víz alatt, a vasuti töltésnek is sokat árt a víz, de a közlekedés rendszeren fenn van tartva.

* **Panasz a választók névjegyzékére.** Furesa panasz érkezett be Sal Ferencz kir. tanácsos polgármesterhez a törv. hat. bizottsági tagok választásából folyólag. T. Z. ugyanis azt panaszolja, hogy szavazatával vissza lett uta-

sltva, mert a választók névjegyzékében neve nem fordul elő; ennél fogva kéri, hogy a hiányos névsor kiigazítottassék s egyszersmind az illető összeíró tisztviselő lelkiismeretesebb eljárásra utasítottassék. Azonban T. Z. ez előtt egy magán társulat alkalmazottja volt a vidéken s a központba nem rég jött; az orsz. gyűlési képviselő választók 1895 évre érvényes névjegyzéket pedig 1894 május havában kezdték még összeállítani s így ha az előtt nem lakott N.-váradon nagyon könnyen, illetve természetesen kimaradt abból; különben az összeírást eszközöz központi választmány épen Nagyváradon oly lelkiismeretesen jár el, hogy példányképzül szolgálhat talán az egész országnak s ha valaki idejében felszóllal s felszólalásának jogalapja is van, mindig figyelembe veszi. Ebben a bánásban részesült volna T. Z. is, ha jogos alapon s annak idején felszólamlási jogával élt volna.

* **Jön a hideg.** Az első komolyan vett hideg Oroszországba megérkezett. Ez évben nem Uleaborg, hanem Szent-Pétervár fogja hozzánk liferálni a fagyot. Ha oda 12—18 R° hideg érkezik az eskimók honából: egy nap mulva, Debreczenen át, hozzánk is jön 5—6 fok hideg. Legnagyobb hidegünk a télen aligha éri el a 8 R°. És jönni fog rá esős tavaszunk.

* **Az országos selyem tenyésztés felügye- lősége.** Karácsony és új év közötti időben kérte felterjeszteni azon egyének (földbirtokosok) névsorát, kik a selyem termelés fellendítése céljából szedermagot vetni hajlandók. Az így elvetett csemeték azután ingyen lesznek kiosztva mindazoknak, kik egy-két-tíz példányt, esetleg 50—100 darabot elültetni hajlandók. Bihar, Szabolcs és Zemplén megyéből összesen 22 termelő ajánkozott, kiknek névsorra tegnap lett az országos selyemtenyésztési felügyelőséghez felterjesztve. Egy-két liter magot kérnek s így jelentékeny arányokat fog nálunk öltetni az eperfa termelés.

* **Vizvezeték a város tulajdonát képező épületekben.** A városi mérnöki hivatal jelentést tett azon a város tulajdonát képező épületekről, a melyekbe a vízvezeték bevezetve lett; ezek: a tűzészeti pótlaktanya (Sztaroveszky utcában), Három Rózsa, Széchényi szálloda, Kiszváros-háza (főutczán), Apolló épület, Fábian féle ház (Kossuth-utczában), Sas szálloda, Újvárosi róm kath. plébánialak, Csesztivó intézet

és a »Ferencz József« lovassági laktanya. A feljelentés természetesen a vízdíjak kivétele végett történt.

* **Sikeresebb felebbezés.** A kir. Curia Adorján Emil, n.-várad lakost az orsz. képviselő választók névjegyzékébe gyorsírási tanítói oklevele és tényleges alkalmazása alapján felvenni rendelte; ellenben Kellen Bélát felebbezésével — a mit elkésve adott be — elutasította.

* **Munkácsy Mihály »Ecc homo«** című nagyszabású festményét tíz előkelő budapesti emberből álló konzorecium 250 ezer frankért megvette. A képet, melyen most végzi a mester az utolsó ecsetvonások, a tavasszal Budapestre hozzák s itt egy külön pavillonban csekély belépti díj mellett kiállítják.

* **Nincs gazdasági tudósító.** Gazdasági tudósítót keres a földm. miniszter, mert Kőnczey János, Nagyvárad város állandó gazd. tudósítója a városból elköltözött. E célból felhívta a törv. hatóságot, hogy ezen tisztségre egy Nagyváradon lakó s az itteni mezőgazdasági viszonyokat alaposan ismerő s egyéb tekintetben is teljesen kifogástalan egyént hozzon javaslatba.

* **Sétány pusztítás.** Karácsony estéjét megelőzően 2—3 éjjel, összesen három szép fenyőt, vágott ki a kapzsiság Országut utca sétányáról. A megindított nyomozás odáig jutott, hogy a tettes, házról házra bordonza a fenyő fákat s valamelyik háznál mint igaz jószágot vették meg s bizonyára épen eme lopott fák alá »vitte a Jézuska« a legtöbb s legszebb ajándékokat. — A kipuhatólásra az vezetne, ha a házhoz vitt s ott megvásárolt fenyők áruba bocsátójára tudna s akarna felvilágosítást nyújtani, a fenyők vásárolója. — Hanem persze az azért nehéz, mert nem akarja bevallani senki hogy házhoz vitt fenyőt vásárolt, nehogy esetleg tanunak hívogassák. — Annyi igaz, hogy a legkegyetesebb szokásnak is akadnak tolvajai, a mint betiltásra teszi érdemessé az utcagyermek betlehemi pásztorjátékát, egy a Három Rózsa mellett levő sikátorbeli verekedés, levert esákö, és a sárba taposott — Betlehem!

* **Köszönet nyilvánítás.** I. Néhai Albert Károly kolozsvári tornatanár árvái javára, a

De legérdekesebb és irodalmi szempontból is legbecesebb része a regénynek Székfalvának ama merész vállalkozása, a mely szerint az ellenséges hadak által megszállott terület tanulmányozására készül, belső ösztönétől hajtva, hogy a tőle elszakadt Marietta felkeresésére indulhasson; de Paduában felismertétvén, hadi fogságba jutott.

»Idegen szolgálatbeli tiszt bére ha ellenfél közt találhatik — halál!« menydörgi a hadvezér, azonban egyet gondolván, kijelenti neki, hogy arra az esetre, ha magát Székfalvy arra kötelezi, miszerint a saját hadteste mozdulatairól koronkint értesítéseket küld, azaz ha hit-szegővé, aljas kémné szegődik: életének megkegyelmez.

Szekfalvy ez ajánlatot a halálnál borzasztóbbnak találta és a magyar becsület iyetén meggyaláztatásának élete árán is ellent mond.

S jellemének épen eme törhetlensége győzi le az ellenség vezérét, bár itt közbe van szöve Federigóval, a Marietta bátyával való viszontlátása, a ki francia szolgálatban tiszt volt s a kit, mint a hadvezér életének megmentőjét szerepelteti és hálából most a Székfalvy megkegyelmeztetésének jutalmában részesül.

A Székfalvy ezen fogásban töltött kínos éjjele megható s ama sorok, melyekkel Mariettától bucsut vesz a regénynek valódi gyöngyét képezik.

»Szerencsétlen! Te vagy ártatlan oka az áldozatnak.

Képedet jobbjában tartva hívott a remény, én pedig babonás vakmerőséggel biztam a szerencsében, mert el nem hagytam. — Engedd szerel-mesem, azt a nyugosztalást, hogy érted halok!

»Volt egy ut, kiszabadulást ígérő, de szörnyűbb a halálnál. Ember voltam én is, gyenge, töredékeny és szerelmes. Mindenható erejében lépet elém a kísértés, és midőn hijában kísértett mint férfit, körülkerítette rajtam hálóját mint szerelmeseden. Vérem megcsüggedt, [erőm ellankadt, halgatott a kötelesség hatalmas szöze. Ezen néma kábulásban, ezen boldogtalan harezban, melynek elvesztése én magammal örökre megvettetett volna, te léptél elémbre mint őrző angyalom. Világos ködben lebegett körül képed; arcod édes keserves képe volt az! Lehulló cseppei között mosolygott az rám, s azt rebegte: Szakadjon meg szived, de mentsd meg az emberi magas méltóságát. Értettelek, éltem őrző angyala! Meg tudsz engedni a hibázott és gyenge Lajosnak, de örökre eltávoztál volna az alacsony Lajostól!«

»Édes és boldogító a megválás pillanatában tőled bucsuzhatnom. Lerogy lelked ezen végső rettenetes hír alatt. Oh annak előre érzése kínosabb nekem a halálnál! De végy enyhülést, szerelmes! Reánk a sors nem öntölte üröme végső cseppeit, ámbar elhagyott a szerencse; de kimélt mégis, mint szokta hajdani kedveltjeit. Magam vagyok hívívője a végzésnek, nekem még szabad veled beszélnem, míg el nem nyom az álom, melyből a felébredés kétséges. Ha meg tagadta volna ezen kegyelmet a sors, ha történetemet idegen toll vagy ajak hirdette volna, akkor volnánk a szerencsének engesztelhetetlen gyűlöltséje!«

»Semmit itt nem hagyok a világban csak téged, semmit el nem veszték a világgal, csak téged. Kivánságom, akaratom, iparkodásom egyetlen egy vége te voltál! Sokat álmodtam a jö-

vendőről, gyönyörűt, mint egy tündérvilágról. Most kelle feljöni éltém vidám hajnalának tőled szeretetted. Páratlanok voltak kilátásaim, mosolygó képek lebegtek annak legtávolabb temérédekében: s ime leereszkedik váratlanul ezen fekete kárpit, mely a sirt fedi. Furesa teremtés az ember, erőtlen, megmozdíthatja minden szél; s magát oly mozdíthatlan sziklának véli. Mily hamar eltakarhatta volna ezen képeket egy jól irányzott golyó, egy árok nyakszegő átugratása, vagy azon számatlan apró esetek akármelyike, melyek között naponkint botorkálunk.«

»Isten hozzád, édes egyetlenem, imádot Marietta! Isten hozzád boldogtalan! Jaj, jaj, hogy nekéd is érezned kell az én csapásomat. Szelid és ártatlan lelked, érdemes a legfőbb világi boldogságra; miért örök tárgya a vad szerencsének! Miért kell legnemesebb érényednek, a türesnek lenni? Vedd édes szenvedő, végesókomat, s a napok és idők gyógyítsák azon sebet, mely enyhülést nem ismer!«

Lehet-e költeményben, regényben ennyire átérzett lemondást, bölcsességet és határt nem ismerő szerelmet bele olvasztani?

Szekfalvy ezek szerint mentve volt s miután csapatjához visszatért, Sevióránál balkarján kemény sebet kapott s mint rokkant Lodiba vonult, hol magát gyógyíttatta.

Nem kisebb volt azonban az a seb, a mely szerelmes szíven tátongott, egész addig, míg azt váratlanul egy gyermek-angyalnak elővarázsolása által a regény szerzője mindenki legnagyobb meglepedésére hirtelen begyógyítja.

Egy szép tavaszi alkonyatkor Lodi piacán

gyűjtő bizottság által hozzám küldött 302 sz. iven adakoztak: az állami főreáliskolában 1.90. — Az elemi iskolában 0.90. — A főgymnásiumban 14.73. — A községi s polgári fiiskolában 2.36 forintot. Ez összeg 21 forintra kiegészítve, a gyűjtő bizottság pénztárnoka Hirschfeld Sándor urhoz decz. 20-án 2066 sz. utalványon elküldetett. II. A Városliget javára Tetétleni Ármán Imrik Gusztáv urak Budapestről, Glodiák posta számtiszt ur. Hoványi Géza, dr. Mártonffy Bogdán, Örley Kálmán urak Nagyváradról 1—1 Koronát: — Breitner, Spitzer Miksa, Molnár Lajos, Ujfalu Dezső, Pallay Lajos, Rádl Ödön, Wertheimstein Alfréd, s okt. 29-én dr. Persz Adolf és Katona Bálint urak 2—2 koronát voltak szivesek adományozni, mely összegek, az 1895 évi pénztárkönyvben, 100. 101. 102. 103. 111. 112 szám alatt, hálás köszönettel lettek bevételezve. N. Váradon 1895. december 27 Rátkay József.

* **Népszámlálás Szerbiában.** A f. évi december 31-ikén népszámlálás lesz Szerbiában; ez alkalomból felhívta a belügyminiszter a törv. hatóságokat, hogy a területükön tartózkodó szerb alattvalókat a külföldiekről vezetett nyilvántartás alapján mutassák ki.

* **Megsürgött számadás.** A törvényhatósági betegápolási alap 1894 évi kezelési eredményéről készített zárszámadás felterjesztését a belügyminiszter megsürgette a törv. hatóságoknál.

* **Megölöm a miniszterelnököt.** A »lap-társ« ünnepi számában a vasut mellett megint egy örült fedezett föl, a kinek természetesen vérben forgott ő szeme s vadul kiáltozott, hogy »megölöm a miniszterelnököt!«

Aztán ezuttal is »éles durranás hallatszott« mivel az örült fába lövöldözött. Mint most értesülünk, a »lap-társ« örülje nem a miniszterelnököt, hanem a zanzibári sáskabiztos, a pirenai szobrászt és a brazilai ültetvényest akarta megölni. Kár volt tehát a »lap-társ«-nak annyira megijeszteni *Bánffy Dezsőt*.

* **Megölte az ital.** Biharról írja levelezőnk, hogy Ádám József ottani lakos bent járt Nagyváradon karácsony előtti napon s itt eladta a tehenét. Jól bepálinkázva haza ment a délutáni vonattal, s midőn a bihari vasut állomásnál kiszállt, lefeküdt a raktár épület mellett egy félre eső helyre s elaludt. Reggel találta meg a pályán, de már akkor alig volt benne élet. Jelentést tettek az előjárásnál, de mire a cse-

örökkel a helyszínére kimentek, az ember halott volt. Megtalálták nála a tehen árát is. Felésege és 6 árva siratja a szegény embert.

* **Pótvásár B.-Ujfaluban.** Az elmúlt évben a különféle állapotbetegségek miatt Berettyó-Ujfalú községben sem lehetett megtartani az állatvásárt. A községi előjáróság azon kérelemmel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy január hóban egy pótvásár megtartását engedélyezze. A kérelem ügyében még nem határozott a miniszter, miért is az előjáróság meg akarja sürgetni a vásár engedélyezését.

* **Tisztul a város.** A téli zord idővel megsaporodott a szármalmas alakok, csavargók száma a városban. Beszorulnak az ingyenélők s a jobb érzésűeket is a bűnbe hajtja a nyomor. A rendőrség tegnap nappali razzitát tartott s 23 csavargó, kétes existenciát fogott össze, akiknek nagy részét illetőségi helyére toloncolják. Had tisztuljon a város.

* **Ujévi malacpecesenye.** Sok helyen, — különösen a németek között, — ősi szokás, hogy újévkor malacpecesenye van az asztalon. A fővárosiak azonban ez idő szerint meg volnának fosztva ettől az élvezettől, ha a földművelésügyi miniszter az ősi szokásra, na meg saját gusztusára is tekintettel sürgősen meg nem engedí, hogy szopós pecsenye malacok azonnali levágására Budapest székes főváros területére a fennálló általános állategészségügyi szabályok megtartása mellett akadálytalanul szállíttassanak.

* **Csaló könyöradománygyűjtők.** A folyó évben ismételen előfordult, hogy bizonyos egyének a szepesmegyei alispán névalírásával és hivatalos pecsétjével ellátott könyöradománygyűjtési engedéllyel más törvényhatóságok területén könyöradományokat gyűjtöttek. Ezen engedélyekben hivatkozás történik egy Hunfalván dühöngött tüvészre, mely alkalommal bizonyos Krajcsák család teljesen leégett. Nevezett alispán most átír megyénk alispánjához és kijelenti, hogy a gyűjtési engedélyek hamisak, Hunfalván az idén tüvész nem is volt. Az 1882. évi 16813. számú belügyminiszteri rendelet értelmében nem is lehet más törvényhatóságok területére szóló engedélyeket kiszolgáltatni. Szigorúan kellene büntetni az ilyen visszaéléseket, mert a nép elveszti a bizalmát és megvonja filléreit az igazi szűkölködőktől is.

* **Szeszes állapotban.** Pokol Ferencz kocsisember a Nagyhid mellett Jónás Máyer pálinkás boltjában annyit beszédett a lélekölő

spiritusos vízből, hogy a delirium mutatkozott rajta. Addig garázdálkodott, míg a boltos rendőrt hivatott. De Pokol Ferencz a rendőri hatalomnak sem engedelmeskedett, hanem előkapta a subája ujjából kurta nyelvű baltáját s megtámadta a rendőrt. A dühöngő embert alig bírták lefűlelni. Betették a hűvösre, míg ki-aluszsa magát. Az ilyen eseteknél azonban nem csak az illető garázdálkodó, de az italmérő is hibás. Van a városnak egy szabályrendelete, a melyben kimondták, hogy annyi italt szabad egy embernek adni, hogy leereszgedjék; ha pedig ittas ember megy be az üzletbe, nem szabad neki italt adni. Tessék ezt megtartani! Igaz, hogy kevesebb lesz a pálinkás boltok bevétele, de kevesebb lesz a részeg ember is.

* **Henry czirkuszában** az elmúlt két ünneppon nagy, előkelő közönség nézte az előadásokat s gyönyörködött a szebbnél-szebb mutatványokban. Különösen a kerékpározó család rendkívüli produkciói keltettek általános bámulatot. A művészek még pár napig lesznek Nagyváradon s innét Bukarestbe mennek egy ottani czirkuszba.

* **Ellopott élelmiszerek.** Más helyen megemlékezünk egy gyógyszerész kirablásáról. Tegnapelőtt más helyen is követtek el betöréses lopást. A vasut-állomás mellett a Balázsovits féle szőlőben feltörték Bóthy Ferencz vasuti felvigyázó kamaráját s nagy mennyiségű élelmiszert és ruhát elvitték az enyves kezű jómadarak.

* **A ki szereti az életet,** az ne igen sétáljon ebben a havas, fagyos időben. A járdák sikosak, a hó pedig akkora, hogy elmerül benne az ember. Ilyen időben legjobb és legbiztonságosabb Walter Antal vendéglőjét fölkeresni, hol friss a sör, jó a koszt, a kiszolgálás pedig mintaszerű. A kávéházban ophéum játszik.

Vonatok érkezési és indulási ideje

1895. október 1-től.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-18, 7-08, 1-48, 7-15, 3-42.	Budapest felé 2-14, 8-33, 11-37, 11-10, 2-22.
Kolozsvárról 2-19, 10-44, 11-17, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-20, 7-15, 2-06, 3-58, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-30, 10-20.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-05, 9-09.	Belényes-Vaskóh felé 4-25, 1-48.
Gyoma-Kőtről 10-05, 8-00.	Köt-Gyoma felé 6-55, 1-40.
Ermihályfalváról 8-10, 9-14.	Ermihályfalva felé 6-45, 4-35.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

Hivatalos közlemények.

Nagyvárad-város rendőrkapitányi hivatala.

Hivatalos hirdmény.

A beállott havazások következtében felhivatnak a háztulajdonosok, házfelügyelők és üzlet-tulajdonosok, hogy a járdákról a havat annyiszor a hányszor szükségeltetik takarítsák le, s a sikos járdát homokkal vagy fűrészpórral szórattassák be.

A vízfolyókban a jég felvágatandó. Ugyanezen alkalommal figyelmeztetnek a háztulajdonosok, hogy az udvarokon összegyűlt hó lerakási helyéül a város egész területén a Körös medre jelöltetik ki. Peczefolyó mearába a hó behordása szigorúan tiltatik.

Jelen hirdményben foglaltak áthágói a közegészségügyi, köztisztasági szabályrendelet 12 §-a értelmében 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Kelt Nagyváradon, 1895. évi december hó 11.

Ifj. Rimler Károly,
rendőrkapitány.

17666/1895. rkp. sz.

Hirdmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter urnak az összes törvényhatóságokhoz intézett 90443/95. számú körrendelete alapján közhírré teszi, hogy f. évi december hó 29-ére

ült Lajos, a kávéház elé vont ponyva fedélzet alatt s tisztársaival a néhány hét óta beállott fegyvernyugvás fölött diskurált, midőn dadája által kísérvé mintegy három éves fiucska tart felé. Szekfalvy oda intette a gyermeket magához, s megengedte, hogy az csákójának fogójával s a kardjáról lecsüngő arany bojtokkal babráljon.

— Kié e szép kicsiny? kérdé Lajos a dajkát.

— Egy ifju asszonyé, ki tegnap estve érkezett.

— Neve?

— Siora Jetta (Marietta asszony.)

— Hát a kis fiué?

— Lajos.

Maga nevét hallván a gyermek, elmosolyodott s Szekfalvyhoz fordulva, mondá »én a Lajos«, hát te kicsoda? ellenetvé neki.

— Én is Lajos! enyelgett vele, még akkor nem sejtve, hogy e gyermek a Marietta s a mi legérdekesebb, a tulajdon édes gyermeke!!

Szekfalvy elbocsátván magától a fiucska, minden czél nélkül bolyongni indul s alig fordul be a piac felső sarkánál nyíló főutczába, midőn merengései közt egy női hang az ő nevét hangoztatja. Esmél, körül néz, s ime a szomszéd ház folyosóján összekulesolt kezekkel, félig elájulva Mariettáját pillantja meg! Szökik, repül, berontja az ajtót s leesik Marietta lábaihoz.

Szekfalvy tizenöt évi szolgálat után ezredétől megvált s mint ilyen a csatatéren szerzett érdemei elismerésül a Mária-Terézia-rend keresztjével dekorálták; majd törvényes házasságra lépett Mariettával s azt szülőföldjére, Ma-

gyarországba hozta, a hol atyja az ő számára Dombódon kastélyt építtetett, a melyben boldogul éltek s csak hat év letelte után utaztak ismét Olaszországba, Sziciliába, stb. le egész Nápolyig, fiát, Lajost, az öreg Szekfalvyné, a ki úgy látszik még élt, azon biztosítás kikötése mellett bocsátván el a hosszu utra, hogy Rómából neki szentelt olvasót hozzon; velök ment a hűséges huszár is Janesi, a ki most már egész kényelemmel, nyugodtan nézegette a bakról azon vidéket, melynek térségein egykor a golyók éles füttye között tüzes paripáján száguldott keresztül.

Toldy annyit említ fel hősinéről, hogy Kis Jánosnak s Kazinczy Ferencznek barátja volt és nevét: Lakos Jánost ott találjuk azon ifjakéi között, a kik a soproni magyar társaságot 1792-ben megalapították. Járt Olasz- és Franciaországban, több könyvet és verseket, s mely utóbbiak különféle magyar folyóiratokban jelentek meg s némétül hadtörténeti értekezéseket s munkás életét 1846-ban, mint eszéki várparancsnok fejezte be.

Érdekes életét nem csak mint katona és író, hanem mint jó és buzgó keresztény is fejezte be.

Mint ezredparancsnok úgy az állomás helyeken, mint a táborokban és az isteni tisztelget magá tartotta, ő imádkozott ezrede élén és ő is prédikált ezredének.

Az eszékieknek, kiknek körében utolsó éveit töltötte, neve még ma is él, mert a városnak mostani nagy satakertjét ő ajándékozta s ezért azt még ma is Generals-Garten-nek nevezik.

F. I.

eső vasárnapon az 1891 évi XIII. t. cz. 3 §-a alapján 1892 évi márczius hó 5-én 14837 szám alatt kiadott rendelet II. A. 2, 3, 4, 5 pontok alatt említett ipari és kereskedelmi telepeken az ipari munka, illetőleg adás bevétel egész napon át meg van engedve.

N.-Várad, 1895. december 24-én.

ifj. Rimler.
rendőrkapitány.

Az ünnepekről.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Nagyvárad, decz. 27.

Kedves Szerkesztő Ur!

Ne haragudjon kedves Szerkesztő ur, hogy ismét levelet írok, de mióta a leveleimet kiírják az újságba, hát én is a munkatársak közé sorozom magamat.

Nem is képzeli a Szerkesztő ur, hogy erre a mi utcánkban mennyire szeretik az Önök lapját, illetve a mi lapunkat. Nincs az a ház, a hová ne járna a „Tiszántúl” s a hova csak megyünk, mindenhol a „Tiszántúl” van szóban, a mi eleven és kedves újságunk.

Virágné még ma is arról a párisi mérnökről beszél, a kiről azt írták, hogy egy nagyváradit asszonyt megszöktetett, míg a férje Belényesen járt. Az Irénke keresztmamája pedig mindennap átüzenetet hoztam, hogy ki az a „lapunk barátja.” Nagyon sokat mulat rajta és szeretné meghívni egyszer — *uzsonnára*.

Mondják meg neki Szerkesztő urék, hogy szívesen látjuk Irénkééknél a holnapi jouron, csak jöjjen el bátran, olyan bátran, amilyen bátran a szerkesztőségbe szokott ellátogatni.

Tudja kedves Szerkesztő ur, hogy a karácsonyi számunk szép volt, nagyon szép volt s mindenfelé dicsérték a redakciót. Olyan jól esett ezt nekem hallani, mert amióta a leveleimet kiírják az újságba, hát én is a redakció tagjai közé számítom magamat.

Igaz is, tulajdonképen azt akartam kérdezni, hogy mint töltötte a szerkesztőség a karácsonyi ünnepeket?

Képzelve Szerkesztő ur, itthon az a meglepetés történt, hogy hazajött Gábor, az öcsém, a ki első éves kadét.

Még csak tizennégy esztendő, de senki se hinné tizennégyenél kevesebbet. Akkorát nőtt négy hónap alatt, hogy most nálam egy homlokkal magasabb.

Képzelve csak Szerkesztő ur, mikor megvacsoráztunk, Gábor rágyújtott egy portorico szivarra s az egyházpolitikáról beszélt. Azt mondta, hogy az örmény zavargásokból kifolyólag egy véres európai háboru keletkezik. A mama meg volt ijedve s kijelentette, hogy a malaczkokat levágatja az ünnepek után.

Gábor volt az est hőse s ennél fogva szivarozott folyton és akkora füstkarikákat fújt a levegőbe, hogy a Pista gyerek az irigységtől majd megpukkadott. Gábor elkísért az éjfél misére s az uton kijelentette, hogyha elvégzi a kadétiskolát, hát *pár-bajozni fog*.

Azt azonban még nem mondtam, hogy mit hozott nekem a kriszkindli?

Képzelve el a szerkesztő ur egy valóságos Neidlinger varrógépet, amelynek az ára kilenczven forint s a milyen a Szerkesztő ur leányának is van.

Egy ilyen valóságos Neidlinger varrógépet hozott a kriszkindli, aki mintha csak elleste volna a kívánságomat. Ezentul ezen a varrógépen készül a házi ruha, a séta ruha, a bálruha és minden, minden, amit a varróné kétszer annyit csinál.

Elképzelteti a szerkesztőség tehát, hogy milyen boldog karácsonyom volt nekem.

Hát a szerkesztő urék hogy töltötték a karácsonyi ünnepeket?

Hallom, hogy a szerkesztő ur ebédet adott s arra hivatalos volt az egész redakció.

Képzelen, milyen kedélyes élet volt ott s minden szóba nem került. Bizonyosan szó volt a külmunkatársakról s így rólam is.

Ugy-e nagyon haragusznak reám?

Azt hallom, hogy *Arpadus* visszamegy Debreczenbe szerkesztőnek.

Mi mindent is fog ő ott pletykálni a nagyváradokról?

Hanem tapasztalásból tudom, hogy a pletykát

mégis jobban szereti a publikum, mint a közgazdaságot és entfíleket.

Uj évig most már nem alkalmatlankodom s ezuttal kívánok a szerkesztőségnek boldog új évet.

A revoir!

Margit.

A hűtlen kanári.

— Egy kis ribillió. —

Nagyvárad, decz. 27.

Az apácza utcában lakik egy szép asszony, annak a szép asszonynak van egy kanári madara, egy édes hangu kanári madara, melylyel sokszor óraszámra eldiskurálgatott az a szép asszony.

Tegnap nyitva volt az ablak s a mikor friss kendermagot kapott a kanári, hát a kalitka ajtaján kiszökött s kirepült az utcára, a hidegbe, a hóra, mely tenyérnyi vastagon lepte be a fagyalyakat.

Odabent a szobában egy kétségbeesett sikoly hallatszott s a szép asszony az első pillanaton az ablakon akart kiugrani.

A kanári madár pedig kint vergődött a havas világban, csapdosta a szárnyát, s nem birt megkapaszkodni sem a galyban sem az ereszen.

A szép asszony fájdalmas szívvel nézte a kanári vergődését, majd úgy könyösen, háziisan lefutott az utcára és nemsokára tizen-tizenöten segítettek megkeríteni a szép asszony madarát.

Valóságos kis ribillió támadt az utcában s mindenki odaadó ambícióval hajszolta a kanárit. A kimerült havas kis madár pedig szökdecélt, ugrált ide-oda és akárhányszor kisiklott az üldözők kezei közül.

Egyszer aztán a fa tetejéről lebukott a hóba, bele-bele süppedt s vékony lábai csakhamar fölmondták a szolgálatot.

Micsoda öröm is tört ki annak a szép asszonynak a kebléből, mikor a pihegő kanárit ott melengette ismét a kezei közt.

A legboldogabb azonban az a csillogó szemű piros inas gyerek volt, aki a madarat megfogta s aki ezért öt forintot kapott.

Betörők egy gyógyszerertárban.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, decz. 27.

A város egyik legélénkebb helyén a nagypiaczon vakmerő betörők garázdálkodtak az éjjel a Sternthal-féle gyógyszerertárt törték fel éj idején s onnan kétszázhatvan forint kézpénzt vittek magukkal.

A gyanú eddig a gyógyszerertár egyik laboránsára, Sánta Lászlóra irányul, a ki valószínűleg szövetségese volt a betörőknek. A laboránst az ügyészség letartóztatta.

Tudósítónk a betörésről a következőket jelenti:

Tegnap reggel a nagypiacra lévő Sternthal gyógytár laboránsa, Sánta László ijedten állított be a gazdájához, aki még az ágyban feküdt.

— Nem a tekintetes ur járt a gyógytárban?

Sternthal előtt gyanúsak tűnt föl ez a kérdés, annyival is inkább, mivel a laboráns tudta, hogy ő most ébredt föl. A laboráns erre izgatottan adta elő, hogy a gyógyszerertár ajtaja tárva-nyitva van.

A gazda lesietett s csakhamar konstatálta, hogy az üzletben betörők garázdálkodtak.

A gyógyszerertár vasredője föl volt eresztve, az ajtó álkulcsal kinyitva, a pénzesfiók pedig feltörve erőszakosan. A pénz hiányzott belőle.

Sternthal állítása szerint a fiókban kétszázhatvan forint kézpénz volt. Volt még a pénzesfiókban egy takarékpénztári könyv is, azt azonban ott hagyták a betörők.

Kényelmesen végezheték a dolgukat, mert ráértek arra is, hogy a likőrös és konyakos üvegeket sorra kóstolgassák. Megittak néhány üveggel, aztán szivarra gyújtottak a gazda szivarjaiból.

A laboránst a rendőrség azonnal gyanúba vette és erős vallatásra fogta. Egyedül ő tud-

hatta csak, hogy a gyógyszerészegéd szabadságon van s nincs senki a gyógysertárban.

Ellenmondásokba keveredett, hazudozott, úgy, hogy a rendőrség elrendelte a letartóztatását.

Még a mai nap folyamán átkísérték a kir. ügyészséghez.

Ezredéves kiállítás.

A kiállítás albuma.

Most van munkában és nagyrészt már sajtó alatt egy nagybecsű, gyönyörű kiállítású munka, amely a jövő év könyvpiacának bizonyára egyik legbecselesebb terméke lesz. A könyv Magyarországot ösmerteti, a történelmét és geográfiaját, népeletét és kulturáját, művészetét és társadalmi életét, s ösmerteti mindezt vonzó, népies modorban, apró, tömör tárczában, a melyeket szebbnél-szebb, művészi rajzok és festmények illusztrálnak a legfényesebb reprodukciókban. A munka főképp arra léven szánva, hogy a külföld figyelmét fölkeltse Magyarország és a magyar milleniumi ünnepek iránt, nem csak magyar szöveggel, hanem francziául, angolul, olaszul és németül is meg fog jelenni, s már gondoskodás történt, hogy rögtön megjelenése után egyszerre elárasztják vele az egész művelt világot. Mindenütt terjesztik majd a konzulatusok utján, a külföldi egyesületek segítségével klubokban, szalókban, hivatalokban stb. A pazarul kiállított könyv minden egyes cikke hivatott tollból való, s itt csak felsoroljuk azoknak a név sorát, akik az albumba írtak. A névsor (: a cikkek természete szerint való rendben.) ez: *Jókay Mór, Vámbéry Armin, Rákossy Jenő, Zsilinszky Mihály, Korányi Frigyes Gromon Dezső, Herman Ottó, Wekerle Sándor, Herczeg Ferencz, Mikszáth Kálmán, Csánky Dezső, Schmidt József, Falk Miksa, Gelléri Mór, Rákossy Viktor, Bródi Sándor, Bedő Albert, Deutsch Antal Mándy, Lajos és Kálnoky Izidor.*

A munka szövege nyolcz iv lesz, s a szöveg illusztrációkon kívül 10 külön kép melléklete lesz, színes nyomásban. A könyv első kiadása százezer példányban jelenik meg.

E G Y L E T.

A nagyváradit ker. betegs. pénztár ülése.

Karácsony másodnapján délután tartotta meg a ker. betegs. pénztár saját iroda helyiségében a f. évi decz. havi ülést.

Láng József elnök távollétében Stern Herman alelnök tartotta meg az ülést.

Sal Ferencz kir. tanácsos, polgármester jubileuma alkalmával a pénztár is kifejezte ragaszkodását és háláját a város podestija iránt.

Titkár jelentését a bpeti kiküldetésről, hogy a pénztár érdekeit szem előtt tartva és egyesülve a többi társipénztárak kiküldötteivel kifejezést adott azon tiltakozásának, hogy tekintettel arra, miszerint a javaslatba hozott statisztikai adat szolgáltatás létesülése esetén oly terhek hárulnának a pénztárakra melyeket azok elviselni képtelenek volnának — egyetemben és közösen el nem fogadhatónak találták mindaddig, míg a m. kir. miniszterium a mult évben tartott országos Kongresszus határozmányainak eleget nem tesz s míg a pénztárak vagyoni viszonyai ily terheket elviselni képesek nem lesznek.

Titkár indítványa a munkaadó összeírása tekintetében elfogadott és annak keresztül vitelével indítványos bizatott meg.

Marx Ferencz titkár jelentése arra, hogy Feketeerdőn az orvosi állást Dr. Korner Mór ur e hó 25-én elfoglalta. Tudomásul vétetett.

A tárgysorozat 9, 10, 11 és 12 pontjai alatt felvett kérvények elintézése végett kiadattak a szűkebb körű bizottságnak, mely e hónapban Láng József elnöklete alatt Stern Herman alelnök, Zimmer Károly igazgatósági tag, Marx Ferencz titkár és Dr. Bodor Károly főorvos tagokból áll.

Titkár jelentése az elmúlt hónap bevétel és kiadásairól:

Befolyt járulékokban	3892 kor. 70 fil.
belépési díjakban	1 » — »
pénzbüntetések	74 » — »
egyéb bevétel	42 » 50 »
vagyis összesen	4010 kor. 20 fil.

Ezzel szemben a kiadás 2409 kor. 49 fil. Jelenti kapcsolatban a taglétszámot, mely szerint van a pénztárnak 3390 férfi, 188 nő, 1463 tanonca, 89 önként belépő és 353 csoportban biztosított tagja; szaporulat mutatkozik az előző hónap taglétszámának arányához 137.

Gyűlés a v.-velencei Népkörben. A v.-velencei- és váraljai Népkör választmánya ma, szombaton este a kör helyiségében ülést tart. Ez alkalommal kitűzik a közgyűlés határidejét s megállapítják a tárgysorozatot.

Új olvasókör. A margitai járás főszolgabírája betérjett az alispáni hivatalhoz a széplaki iparos olvasókör alapszabályait a m. kir. belügyminiszterhez leendő felterjesztés végett.

Igazságszolgáltatás.

Egy plébános sajtópöre. A budapesti sajtóbíró 1896-ik évi január 30-ik napjára tűzte ki annak a sajtópörnek tárgyalását, melyet Adler Ignácz garam-kis-sallói koresmáros az ismert garam-kis-sallói gyilkosság ügyéből kifolyólag Fusz János zseliczi plébános ellen indított.

A főváros rejtelméből. A budapesti rendőrség jelenleg egy veszedelmes foszlogató bandát nyomoz, melynek egy Schreiber nevű hírhedt zsidó uzsorás a főnöke. Ez a vámpír két-három jónévű, de teljesen tönkre ment fiatal embert tart szolgálatában, kik az áldozatokat liferálják neki. Főlkutatják a megszerült, kis-korú ifjakat s elvezetik őket Schreiberhez, aki váltóra pénzt ad nekik. Az uzsorás a váltóösszegnek rendszerint csak a felét adja át a fiatal embereknek, azt is óriási kamatra, s ezenfelül még egy kis szívességet kért tőlük: írják rá a váltóra atyjuk, anyjuk, vagy valami rokonnak nevét. Az áldozatok eleintén visszariadnak a hamisítástól, de az uzsorás elosztatja aggodalmaikat, hogy a váltó úgy is boríték alatt marad, a mire aztán a könnyelmű fiatal emberek lépre mennek neki. Rövid idő múlva az uzsorás bemutatja a váltót a családnak, mely a legtöbb esetben ki is fizeti az uzsora-adósságot, hogy könnyelmű ivadékát a börtöntől megmentse. Schreiber az előtt a központi kávéházban tartotta főhadiszállását, majd a Bátoriba költözött, de mindkét helyről kitiltották. Ideje volna, hogy ezt a veszedelmes embert a főváros egész területéről kitiltanák, mert lelketlen mesterségével már sok családot tönkre tett s sok jóra való fiatal embert csábított bűnre. A minap Füredi Mór dr. hamis esküért tett ellene följelentést a büntető törvényszéknél s így van rá kilátás, hogy legalább egy időre megszabadul tőle, a társadalom.

A nemzetközi kasszabetörök bűnügye. Tegnap délelőtt kilencz órakor kezdődött a végtárgyalás Papacosta és társainak szenzációs bűnügyében, a budapesti törvényszék előtt. A tárgyalás elnöke dr. Baumgarten Izidor, a vádhatóságot dr. Sélly Barnabás. Papacostát a banda értelmi szerzőjét, Mózes László ügyvéd védi, a kasszabetörésben utazó társaság többi tagjának védelmét pedig dr. Keszler Zsigmond és dr. Frank Salamon vállalták magukra. A bűnpör tárgyalására, melyet az esküszéki teremben tartanak meg, az elnök belépő jegyeket adott ki, nehogy a hallgatóság fölös számban kerüljön a terembe s ezáltal a tárgyalás menetét zavarja.

Végtárgyalások a törvényszéken. A nagyváradi kir. törvényszék büntető osztálya Nagy József előlülésével ma nyilvános ülést tart, melyen a következő bűnügyek kerülnek végtárgyalás alá

Guba Sándor lopás büntetettének kísérlete.

Csatho Sándor gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége.

Vancsa Péter gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége

Loboncz Juon hatóság elleni erőszak büntette.

Móna György tüzvészokozás vétsége.

Frich Ferencz szándékos emberölés büntetettének kísérlete.

REGÉNY-CSARNOK.

Párbajhős.

Regény.

— Irta: Rostkovicz Arthur. — 42

(Folytatás.)

Oh! mily boldog volt az én tizenöt éves gyermek szívem akkor; még semmit nem tudtam a világról, nem séjtettem a szomorú jövőt.

Dénes jogász lett; szorgalmasan tanult. Ekkor érte a nagy csapás, atya hirtelen halála, kit alig hogy eltemettek az előbb oly boldog hajlékban a kétségbeesés, a nyomor verte föl tanúját, mert édes anyja oly kevés nyugdíjat kapott boldogult férje után, hogy abból teljes lehetlenség volt megélni. Dénesnek, vérző szívvel bár, félbe kellett hagynia megkezdett tanulmányait, s kenyérkereset után kellett látnia; sok utánjárásba került, míg a miniszteriumnál alkalmazást kapott. Szabad idejében tanult, hogy félbeszakított tanulmányait bevégezhesse. Ez időtájt ismerkedtem meg egy bálon mostani férjemmel, ki akkor hadnagy volt. Velem keveset táncolt, de annál többet beszélgetett anyámmal. Bál után haza kísért bennünket, s elváláskor anyám meghívta másnapra.

Horgassy minden napos vendégünk lett. Anyám fejét egészen elbódította az a gondolat, hogy egy valóságos báró jár a házukhoz, s nagy szabásu terveket fűzött hozzám. Dénes tudta, hogy a bárónak látogatásait elfogadjuk, sejtette is szándékát, s hogy elejét vegye az esetleges bonyodalomnak megkérte kezemet. Anyám ridegen visszautasította a vakmerőt, s egyszer s mindenkorra kitiltotta házukból, Nemsokára pedig a belvárosban lakást béreltünk, s nagy lábon kezdtünk élni.

Hosszadalmas volna elbeszélnem, hogy milyen eszközökkel kényszerített anyám arra, hogy e kezdettől fogva gyűlölt embernek nejevé legyek.

— — — Megtörtént: volt erőm, letenni a hamis esküt az oltár előtt, s nem omolt reám a boltozat, nem nyílt meg lábaim előtt a föld, hogy eltemessen!

Mint asszony, egyszer találkoztam vele; igazoltam némileg magamat előtte, s kértem, hogy feleljen el. Ő ezt nem ígérhette meg, hiszen még most is a legjobbat reméli. Tudja, hogy én nagyon boldogtalan vagyok, s meg akar menteni férjemtől a szörnyetegtől.

Megkísérletem már én is elszakítani rab-bilincseimet, de hiába minden erőlködésem, hiszen én voltam a balga, ki hosszú, boldogtalan, reménytelen életre hozzá engedtem lánczolni magamat. A válóper botrányait pedig nem tudnám elviselni; inkább vonzszolom tovább az igát, míg összenem roskadok a fájdalomtól, a sok megaláztatástól!

— Oh! nem, nem — kiáltotta Kaposyné megindultan — az nem lehet, hogy mindig az ártatlanok szenvedjenek, a gonoszok helyett, hiszen van Isten a felhők felett, ki igazságot szolgáltat részrehajlatlanul.

Én is így monntam mindig, de beláttam, hogy haszontalan minden fohászkodásom. Három éve már, hogy tűnök, szenvedek, s tovább nem bírom. Legyen, a minék lennie kell! . . . Déneskire minden reményemet alapítottam, nem akarta az erőszakos elszakítást, s fanatikusan, bizik a véletlenben. De az a várt véletlen oly sokáig késik már, hogy elvesztettem minden reményemet a jövőre nézve! Oh! én nagyon szerencsétlen asszony vagyok!

— Még nem annyira szerencsétlen, hogy ne legyen reménye a jövő iránt. Ha szorosan vesszük, én még szerencsétlenebb vagyok!

— Azt nem mondhatja egy anya, kinek hiszen már az a tudat is kész boldogság! Nekem, lássa, van anyám, hugon, kik szemembe

nevetnek. ha férjemről panaszkodom, nem hiszik el, hogy boldogtalan vagyok; sőt mi több, engem okolnak minden surlódásért, mi házasi életünkben előfordult; nyíltan megmondják ezt nekem, s a legnagyobb elismeréssel szólnak a férjemről, a világ legnyomorultabb emberéről, aki legszemtelenebb ajánlatokat tette, vissza akarta adni szabadságomat ötvenezer forintért!

— Mennyire elvetemült!

Az erdő szélére értek, hol a kocsi állt.

— Igérje meg, hogy titokban fogja tartani mindazt, mit mondtam!

— Ez magától értetődik — válaszolta Kaposyné.

— Bocsásson meg érte, hogy ígéretét ki-erőszakoltam; én nagyon félttem e titkokat, mert ha Dénes ezt tudná, úgy képes volna pellengé- re állítani férjemet! Ezt akarom csak elkerülni, s ne tudja meg a világ soha, hogy én boldogtalan vagyok.

Fölszállottak a kocsiba, mely sebesen közelgett a lánczvidék felé. A Dunaparton egy férfi köszöntette a kocsiban ülő hölgyeket, s azután vissza fordult, s elmerengve vezetett a távolban eltűnő kocsi után.

Dénes volt! . . .

* * *

A fővárosi lapok röviden tudatták, hogy a képviselőház bíráló bizottsága megsemmisítette Horgasy János báró megbízó levelét, ki újra-fölpép a ménesi kerületben előbbi program-jával. Ellene Bélteky Dénes, párton kívüli progarammal lépett föl. A választás eredménye nagyon kétséges; mind a két jelöltnek nagy pártja van.

A választás előtt öt nappal Bélteky, fővárosi ügyvéd, néhány párton kívüli képviselő kíséretében leutazott a kerületbe, hol nagy lelkesedéssel fogadták a jobbára oláh lakosok. Rövid program beszédét szünni nem akaró — szet-reász ka domnu Bélteky — kiáltások szakították félbe. Este nagy társas-vacsorát rendeztek tiszteletére, melyen a képviselő több kérdésben magatartása felől nyilatkozott a jelenvoltak általános helyeslése mellett. A rokonszenven, mely Bélteky részén van, onnan datálódik, hogy a képviselő-jelölt atya egykor gazdag, ménesi föld-birtokos volt, kinek nagy érdemei voltak a Hegyalja fölvirágoztatása körül, s a filoxera által tönkretett vidék lakossága a fiutól várja új-bóli jólétet.

Horgassy báró mit sem tett kerülete érdekében, s nem lesz nagy meglepetés számunkra, ha megbukik a választáson.

Ezt olvasta Mukí az újságokban, mikor a fővárosba visszatért, hátra hagyva Velenceében élet-halál közt lebegő sógornőjét, és anyósát.

Föl, s alá sétált szobájában.

— No azt még sem hittem volna, hogy terveim, melyeket a Kápolnay sógorságához fűztem, romba dőljenek, s ilyen kudarcot valjak, Hm, hm . . . sokat biztam Olgára, ez volt a baj; óvatosabbnak kellett volna lennem! . . . Olga elpletykálta a javát, s nem is csoda, ha Kápolnay annyira felbőszült ezen, s velem szakított. Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Az országgyűlés feloszlata.

Budapest, decz. 27. (Saját tud. táv.)

Az országgyűlés feloszlatajáról szóló hírek aligha valósulnak meg, mert báró Bánffy Dezső nem igen meri megkockázni azt, hogy mint gentleman is tönkrejusson. Politikai körökben ugyanis a miniszterelnöknek a pénzügyi bizottságban az indennitas tárgyalásánál tett nyilatkozatát úgy magyarázzák, hogy ez jobban köti Bánffyt, mint gentlemant, mint miniszterelnököt. Ép azért az ellenzéken több tisztességet imputálnak Bánffynak, mint-hogy bele merjen menni az országgyűlés feloszlataiba.

A pártonkívüliek újévi tisztelgése.

Budapest, decz. 27. (Saját tud. táv.)

A pártonkívüli képviselők újév alkalmából tes-

tületes tisztelnek Péchy Tamás elnöküknél s táviratban üdvözlük gr. Szapáry Gyula pártvezért.

Az antiszemitizmus Zágrábban.

Zágráb, decz. 27. (Saját tudósítónk táv.) Zágráb községének egy zsidó rabbiak építésére 10000 forintot akar megszavaztatni. Ellenzéki körökben erős agitáció indult meg e terv ellen, úgy, hogy aligha lesz belőle valami. Egyébként is mutatkoznak Zágrábban antiszemita tünetek s most, hogy a zsidók 10000 forintos követeléssel felléptek várható, hogy sok eddig titokt baj nyilvánosságra kerül.

Földrengés Spanyolországban.

Madrid, december 27. (Saját. tud. táv.) Orense tartományban Val de Orras, Viane, Tribes és Gueina városokban nyugotról keletre terjedő földrengést éreztek. Néhány ház bedőlött, de emberélet nem esett áldozatul. A földrengést Banezában, Leon tartományban is érezték.

Románia a Martirok ellen.

Budapest, decz. 27. (Saját tud. táv.) Az Indépendance Roumaine című bukaresti lap mai számának vezércikke élesen kikel az irredentisták ellen. Konstatálja, hogy a memorandum pőr elítélteinek megkegyelmezése és a mai kormánypárt győzelme óta mozgalmat már csak triviális érdekek, kiserü számítások, üzleti szellem vezetnek. A kolozsvári ítélet után alakított új nagyszabású bizottság tagjai nem bírnak már oly tekintéllyel és önzetlenséggel; mint elítelt elődeik; a romániai liberális párt szolgálatába szegődtek és a »Tribuna« már csak ártott az ügynek. A romániai közvélemény kiábrándult, megutálta a dolgot és teljesen közömbös lett. Az elítéltek megkegyelmezését szerencsés megoldásnak tekintette, a melylyel meg kell elégedni.

A liberális párt, mely ellenzéki korában elég eszélytelen volt, a mozgalmat a saját céljaira kiaknázni, most hogy kormányra jutott, kénytelen volt az ország érdekében nagy tartózkodást tanusítani és akcióját legalább is felfüggeszteni.

Közgazdaság.

Nagyváradai hetivásár.

— Deczember 24. —

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1895. deczember 24-ik napján tartott vásáron eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza 6.30—6.10— Kétszeres buza 5.60.—5.50. Rozs 5.40—5.20. Árpa 5.—0.00, Zab 5.40.—5.20 Tengeri 4.40—4.20 Borsó 14.—Lencse 16.—Bab 8.00. Köleskása 9.50 Burgonya 2.90. Lángliszt 12.— Zsemlyeliszt 11.—Fehérkenyér liszt 10.— Barnakenyér liszt 9.—széna fuvarral 3.10. Szalma fuvarral 1.70 Szalonna 54.—. 6 kiló zsúpp-szalma 08 kr, 150 kgrm. alom-szalma 04 kr. 1 köbméter tűzifa, bikk 3.—, tölgy 2.80, cser 3.30. 100 kiló marhahús 52.—. Öntött gyertya 54.—. Lámpaolaj 50.—. Egy liter bor ó 50, uj 40. Pálinka 28, szilvapálinka 65, szesz 70. Egy métermázsza kő-só 10.80, nyers fagygyu 24.—, olvasztott fagygyu 38.—, szappan 26.—, birka gyapju —, magyar gyapju —. Egy hektoliter ó-bor 40.—uj-bor 30.—, méz 90.—, kemény faszén 1.50 puha faszén —, kendermag 8.00, köles 6.00 repce 9.—, dió 18.00, mogyoró —, aszu szilva 18.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 14, szalonna 56, sertéshús 52, juh-hús 32, veres hagyma 14, fog-hagyma 25, bors 1.60, paprika 1.20 barna kenyér 09. Egy liter kóla 18, 1 mm. Bükköny — 1 mm. Luczernamag —. frtíg, 1 mm. Lóhere — 1 mm. Burgondi —.

Marha ártáblázat 1895. decz. 24-ről: Egy pár első rendű jármás ökör 280—300, egy pár másodrendű jármás ökör 200—220, egy pár harmadrendű jármás ökör 92.160, 1 pár fejős

tehén 100—175, 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 60 80, 1 drb vágó tehén 150 kgr. 50, 70 1 drb. veres borju 8. 15, 1 drb. fél éves borju 18 30, 1 drb. egy éves borju 28 40, két éves borju 38 45, 1 drb. hizott sertés 30, 58 1 pár fél éves sertés 13 16, 1 pár egy éves sertés 24 32, 1 pár két éves sertés 38—46, egydrb. jó igásló 45 90, 1 pár ökörbőr 26—, egypár tehénbőr 18—, borjubőr 5.20, 1 pár lóbor 8.—, 1 pár juh bőr 2.20.

Forgalmi kimutatás 1895. évi decz. hó 24-ről: Tiszta buza körülbelül 6000 hltr, kétszeres buza 4000 hltr, rozs 800 hltr, árpa 200 hltr. zab 100 hltr. tengeri 500 hltr, burgonya 1000 hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 250 drb, félhizott 400 sovány 900, süldő 1000, malacz 1300, hizott marha —, jármás ökör 250, fejős tehén 200, borju 170, bivaly 6, juh és bárány 50, ló 335.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. deczember 27-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék — — — —	99.75
Magyar vasúti kölesön aranyban 4 1/2%	123.75
Magyar vasúti kölesön ezüstben 2 1/2%	101.25
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	121.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmérségi jog megváltási kötvény — — — —	100 —
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény — — — —	98.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölesön — — — —	151.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön — — — —	140.—
Osztrák járdék papírban — — — —	99.25
Osztrák járdék ezüstben — — — —	99.25

Osztrák járdék aranyban — — — —	121.25
Osztrák korona járdék — — — —	99.75
1860. osztr. államsorsjegyek — — — —	145.—
Osztrák-magyar bankrészvény — — — —	970.—
Magyar hitelbank részvény — — — —	383.50
Osztrák hitelintézet részvény — — — —	345.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény — — — —	343.50
20 frankos arany (Napoleon'd'or) — — — —	961.—
Német birodalmi márka — — — —	59.30
London vista — — — —	121.20
Paris vista — — — —	48.05
20 márkás arany — — — —	11.87

Árleszállítás.

Valódi amerikai salon petroleum árat

18 krajczarra

leszállítottam.

A rendelmenyek kívánatra a házhoz szállítatnak.

Tisztelettel

JANKY ANTAL,

328 8—10

petroleum és lámparaktára a kis-hídnál.

Hires, valódi

Máriacelli gyomorcseppek.

Készíti BRADY KÁROLY, „Az őrangyalhoz“ címzett gyógyszerárában Kremsierben (Ausztria, Morvaország.)

E. Brady Schutzmärke. Ezen kitűnő gyógyhatással bíró cseppek, melyek nevezetesen **gyomor- és altesti bántalmak, gyomorgöres és kolikánál** évek hosszú során át használtattak egy felnőtkeknél mint gyermekeknél, s melyek étvágyhiánynál oly hathatósaknak bizonyultak, maradandó hírnevére tették szert, sőt még híres orvosok érdekeit is előmozdították.

A legtöbb betegség rontott gyomor és étvágyhiányból keletkezik, mely betegségektől — különösen az alatt felsoroltaktól — a cseppek használata szerencsésen megóv, ha csak belőlük háromszor naponta csupán egy kávéskanállal veszünk.

A máriacelli gyomorcseppek hatása a következő esetekben túlhalad minden más szert, különösen **étvágyhiány, rosszszagú lehelet, gyomorgyengeség, szelek, felbőfőzés, kolika, gyomorkatharus, gyomorégés, aránytalan nyálkakepződés, sárgaság, utálat és hányás, főfájás, ha a gyomortól ered, gyomorgörcs, székszorulás, eldugulás, a gyomor túlterhelése ételek és italok által, maj-, lép- és vesebetegségeknel (aranyér).**

Ezen csöppek több mint 200 év óta azon tapasztalást nyújtottak, hogy a legtöbb gyomor és altesti bántalmakat gyógyítják, sőt még hosszú több mint 100 éves életkorra segítettek.

Ambrosius pater, a ferencziek klostornak egy apátja Szíriában a Carmel-hegyen volt feltalálója, miért őt egész Szíriában és Palestinában csodálták, ki ott segített, a hol már segítség lehetetlen volt. Ő maga használván ezen csöppeket, 107 évet élt atyja és anyja pedig 110 évet. Ezen szert halála után egy rokonnak örökölte, pater Servien konstantinápolyi pap, ki ezt mint titkos szert kevésnek nyújtotta s csak később szintén egy rokonuk, ki az orvosi pályán Rómába volt, ismét megalkotta régi megérdemelt hírnevét.

Pater Gregor, főtisztelendő apát az athosi kolostorban 98 évet élt és egy másik apát ugyanezen kolostorban 102 évet. A muranói invalidus szállodában 1838-ban meghalt egy 100 éves tiszt, Kovács János, ki tényleg hosszú életét ezen csöppeknek köszönhetné. Erzsébet hercegnő Innsbruckban, kit a legtöbb orvos gyógyíthatatlannak mondott, ezen csöppek használata által még sok évet élt.

Ilyen tények mellett ezen csöppek eleinte csak kolostorokban, később kórházakban és Európában legtöbb városában mint megbecsülhetlen szer a legjobb sikereket mellett használtattak. Végül még megemlítendő, hogy ezen csöppek — melyek sok híres orvos által elismertettek — alkotászelei minden más orvosság vögyeit nem képezik, hanem különféle szerencsésen megválasztott délszaki növények preparált nedvei, melyeket évente a Libanon hegyén Kis-Ázsiában gyűjtöttek és mindig friss állapotban Európába lesznek küldve.

E. Brady Schutzmärke. A máriacelli cseppek gyöngöden oldólag hatnak, igen kellemes keserű ízűek binnak és reggel éhgyomorral, továbbá ebéd előtt és este lefekvés előtt egy-egy kávéskanállyal bevéve csekély mennyiségű gyümölcsöknek csak egy harmadrésznyit kell adni és friss vízzel vagy vizezett borral lebitéendő. Bevétele után a cseppek az egész étrendszertnek élénkítést, erőt és bátorságot kölcsönöznek. Meg kell még jegyezni, hogy a cseppek folytonos használata által a fenebb idezett betegségek bármelyike 2—4 hét alatt teljesen megszűnik. Magától értődik, hogy a mellett szigorú étrendet kell követni.

Használati utasítás.

Ovás! Lelkiismeretlen hamisítók megkísérelték csekélyebb értékű praeparatumokat ugyanazon, vagy hasonló név alatt áruba bocsátani s azokat valódi Máriacelli gyomorcseppekkel eladni. Mindenkit óva intünk ezen hamisítványok megvásárlásától, nehogy azok használata káros következményeket vonjon maga után.

A több mint 200 év óta ismert valódi Máriacelli gyomorcseppek a legnagyobb győgyerővel bíró növényekből készűlnek s valódiságukat jelűlű vörös az idenyomtatott védjegy s aláírással ellátott papírba van csomagolva és a minden üveghez mellékelt használati utasításon meg van jegyezve, hogy Gusek H. Kremsier-i nyomdájában készűl.

Egy üveg ára 40 kr. — Kettős üveg ára 70 kr.

A hires, valódi Máriacelli gyomorcseppek a következő győgytárakban kaphatók.

Magyarországban: Budapest, Török József király-utca, Péter Ottó, Székely A., Budai Emil, Városliget 9. Buttyán Tomcsányi L., Abony, Lukács Gy. Apatin, Rátány Th. Apáczai, Bonomy Antal, Arad, Ring Lajos, Kiss István, Schüller A. Aranyos-Maróth, Bittó Károly, Aszód, Dózsa A. Baja, Hollósy József, Nagy Sándor, Bánfalvy, Aró Andras, Baranya-Selye, Ujvári Fr. Bacs, Kohut Sándor, Béla, Tunner János, Baranya-Selye, Tamási G., Bieske, Göllner Károly, B.-Csaba, Varság, B.-Gyarmat, Cserenyák Gy., Kanizs Odón, B.-Mágoóc, Szép Géza, B.-Szarvas, Bugyis A., Bonyhád, Kramlin József, Bazin, Meisl Fr. Czigléd, Bohus Ed., Zalai, Csáková (Temes), Toldy Sándor, Cseney, Rutner J. Csepreg, Kekas Mihály, Cs.-Somorja, Barta T. Debreczen, Göllt Nándor, Tóth Béla, Mihálovics István, Dr. Rolschnek Emil, Tamassy Balás, Delta, Braumüller E., Diószegh, Vaday Ignác, Dobsina, Trecser, Doolova, Kos József, Dorozsma, Kárcsaj Károly, Duna, Pataj, Mudra Pál, Enying, Adler Emil, Eperjes, Makowiczky, Mohitorisz István, Eger, Izgalmas barátok, Köllner L. ösvegye, Buzáth L. Ermihályfalva, Mátray István, Ersekujvár, Mészáros, Felka

Comides K. ekete Ardo, Szémpák Géza, Fiume, Mizzán A. Pécs, galmas barátok, Zsiga László, ifj. Ereth János, Sipőcz István, Göbel Kálmán, Gödöllő, cs. és kir. udv. győgyosztár. N.-Béskerek, Köllner J. Moczkovcsák D. Nagy-Kamizsa, Prager Béla, Belusz Lajos, Nagy-Kikinda, Neuhold Károly, Panajoth Sándor, Nagy-Leker, Bolyos Gyula, *Nagyvárad*, Ember E., Molnár Lajos, Nyíry György, Hering Sándor, Győrött, Mehlschmidt J. Hadház, Farkas Odón, Hajós, Martinovich J. Hatzfeld, Holcz Matyas, H.-M.-Vásárhely, Bereczk Péter, Kiss Gyula, Nemeth L. Holics, Mülbauer R. J., Homona, Szekerák Ambrus, Hosszúfalva, Jekelius G. Hosszu-Pályi, Sárosy Imre, Huszt, Keresztes József, Igó, Gärtner Kálmán, Ipolyságh, Berkó István, Jászberény, Merkl J., Kaba, Horváth Kálmán, Ka'ocsa, Horváth Károly, Káloz, Jages Antal, Kápolna, Egeriand K., Kápolnás-Nyék, Hankoczy E. Kaposvári, Czollner, Pataky Andor. Eapuvár, Vavreskay János, Karanósh, Müller J., Ristic, Kassa, Gállik Géza, Megay Gusztáv, Molnár Lipót, Waudraschek Károly, Kecskemét, Katona, Molnár, Farkas J. Bódogh F. Kékes, Scheint A. Késmárk, Genersich Károly.

301 8—35

Szent László-nyomda-részvénytársaság Nagyváradon.